

Elsäkerhetsverkets författningssamling

ISSN 1103-405X

Utgivare: Carina Larsson

Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om innehavarens kontroll av elektriska starkströms- anläggningar och elektriska anordningar;

**ELSÄK-FS
2008:3**

Utkom från trycket
den 28 mars 2008

beslutade den 31 januari 2008.

Med stöd av 1 kap. 2 § förordningen (1957:601) om elektriska starkströmsanläggningar meddelar Elsäkerhetsverket följande föreskrifter och beslutar följande allmänna råd.

1 § Dessa föreskrifter gäller den kontroll som innehavaren av en starkströmsanläggning, som tagits i bruk, ska utföra i syfte att anläggningen ska ge betryggande säkerhet mot person- eller saksador på grund av el. En anläggning anses som tagen i bruk när den är spänningssatt med sådan spänning, strömstyrka eller frekvens som kan vara farlig för person eller egendom. Detta gäller även om den har spänningssatts tillfälligt, t.ex. för provdrift.

Föreskrifterna gäller även elektriska anordningar som är avsedda att anslutas till en starkströmsanläggning.

I föreskrifterna används begreppet anläggning som en sammanfattande benämning på elektriska starkströmsanläggningar och elektriska anordningar avsedda att anslutas till en starkströmsanläggning.

Föreskrifterna gäller inte starkströmsanläggningar på luftfartyg eller fartyg, inklusive fritidsbåtar.

2 § Enligt 12 kap. 3 § förordningen (1957:601) om elektriska starkströmsanläggningar ska innehavaren av en starkströmsanläggning fortlöpande kontrollera anläggningens säkerhet. Beträffande de anläggningar som anges i 5 och 6 §§ ska i denna kontroll ingå en särskild kontroll med bestämda tidsintervall.

Kontrollen ska vara anpassad till anläggningens beskaffenhet, ålder, omgivande miljö och användning.

3 § Genom kontroll enligt 2 § ska anläggningens innehavare försäkra sig om att anläggningen uppfyller gällande bestämmelser.

**ELSÄK-FS
2008:3**

Om luftledningar som tillhör olika innehavare är sambyggda, ska innehavarna klarlägga hur underhållsåtgärder och andra åtgärder av betydelse för elsäkerheten ska utföras. Överenskommelser om detta ska dokumenteras.

4 § Anläggningens innehavare ska tillhandahålla nödvändig information om sin anläggning och dess handhavande till dem som arbetar med anläggningen.

Allmänna råd

Informationen bör ta hänsyn till anläggningens komplexitet, utsträckning, de ingående komponenterna m.m. Dokument som bör ingå i informationen är t.ex. scheman, tabeller, placeringsritningar och instruktioner.

5 § Särskilda kontroller ska utföras beträffande följande anläggningar med följande intervall:

- luftledningar för högspänning högst ett år,
- ställverk för högspänning i det fria högst ett år,
- luftledningar för lågspänning högst åtta år,
- kontaktledningsanläggningar med luftledning, rälskarvar och rälförbindningar, jordförbindningar, strömskenanläggningar och anordningar för återgångsström högst ett år.

Med högspänning enligt första stycket avses nominell spänning över 1 000 V växelspanning eller över 1 500 V likspänning.

Beträffande följande anläggningar ska särskild kontroll utföras med tidsintervall som beslutas av anläggningens innehavare:

- anläggningar som är utsatta för stora påfrestningar,
- anläggningar i utrymmen där många människor samlas,
- anläggningar som representerar stora värden och
- anläggningar där brandfarliga eller explosiva varor hanteras.

Resultatet av kontrollen, det beslutade tidsintervallet och de åtgärder som har vidtagits med anledning av kontrollen ska dokumenteras. Den senaste dokumentationen ska på begäran kunna uppvisas för Elsäkerhetsverket.

6 § Övergångsresistansen hos jordtag för skydds- eller systemjordningar ska kontrollmätas minst vart åttonde år. Hos jordtag i stationer med nominell spänning över 100 kV ska kontrollmätning ske minst vart tolfte år om marklinenätet består av koppar. Kontrollmätning ska vidare utföras efter varje förändring av en anläggning som kan inverka ogynnsamt på övergångsresistansen. Resultatet av kontrollmätningen ska dokumenteras.

Kontrollmätning enligt första stycket får utelämnas eller ersättas med andra metoder för kontroll i följande fall:

- när det i högspänningsanläggningar med nominell spänning av högst 25 kV är säkerställt att spänningssättning av jordade delar inte överstiger de värden som anges i 5 kap. 6 § Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om hur elektriska starkströmsanläggningar ska vara utförda (ELSÄK-FS 2008:1) eller
- när det i högspänningsanläggningar med en nominell spänning över 25 kV är säkerställt att förekommande markpotentialer är utjämnade.

Den valda kontrollmetoden eller de bedömningar som ligger till grund för att mätningen har utelämnats ska dokumenteras.

Allmänna råd

Vid bedömning av när markpotentialer kan anses utjämnade kan vägledning hämtas från de allmänna råden till 5 kap. 7 och 8 §§ i Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd om hur elektriska starkströmsanläggningar ska vara utförda (ELSÄK-FS 2008:1).

7 § Kontrollerna enligt 5 och 6 §§ ska utföras av en person med yrkesvana och som är väl förtrogen med de anläggningar som avses och med de föreskrifter som gäller för anläggningarna.

8 § Om en anläggning befinner sig ha fel eller brister som kan utgöra en omedelbar fara, ska felen och bristerna omgående åtgärdas eller anläggningen eller de felaktiga delarna tas ur bruk och skyddas mot oavsiktlig användning. Mindre allvarliga fel och brister ska åtgärdas utan onödigt dröjsmål med hänsyn till risken för skada.

9 § I 11 kap. 2 § förordningen (1957: 601) om elektriska starkströmsanläggningar finns bestämmelser om innehavarens ansvar för sådant arbete som hör samman med anläggningens drift. Bestämmelser om krav på behörighet för elinstallationsarbeten på anläggningar finns i elinstallatörsförordningen (1990:806) samt i Elsäkerhetsverkets föreskrifter om behörighet för elinstallatörer (ELSÄK-FS 2007:2).

10 § Elsäkerhetsverket får medge undantag från dessa föreskrifter.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 oktober 2008.

GUNNEL FÄRM

Horst Blüchert